

TORONTÁL

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KOZLÖNYE.

Mejelen hetenkint egyszer, csütörtökön.
Szerkesztői iroda:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.
Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt | Félévre 3 frt
 Negyed évre 1 frt 50 kr.

Hirdetések és melleletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven főtvetetnek a kiadóhivatalban. — Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hivatalos hirdetések:
 A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések díjai előlegesen beküldendők, még pedig 100 szóig egyszeri hirdetésért 1 frt, 100-200 szóig 2 frt, 200-300 szóig 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábelvétel is beküldendő.

Magán hirdetések:
 A 3-hasabos garmondors első hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

A tiszavölgyi ármentesített területek kataszteri osztályozása.

A tiszavölgyi társulat központi bizottságának legutóbbi kataszteri albizottsági ülésén Keszlerffy János az albizottság elnöke nagyérdemű emlékiratot nyújtott be, a mely következőleg hangzik: Midőn a tiszavölgyi központi bizottság a pénzügyminisztériumhoz azzal a kérelemmel járult, hogy a tiszavölgyi ármentesített területek kataszteri osztályba sorozását, az osztályok szorosabb arányba hozás végett külön felülvizsgálta, alkalmat adott e kérelemre a tiszavölgyi ármentesítő társulatok teherviselési maximumának kérdése; remélvén, hogy e kérdés megoldásához a kataszteri adatok nyomán sikeresen eljuthatunk.

A kataszteri albizottságnak folyó 1883. évi február hó 19-én tartott üléséről szóló jegyzőkönyv azonban tanúságot tesz arról, hogy oly eljárásra, illetőleg kimutatásra, mely az összes tiszavölgyi ármentesített területeket és azoknak egymással szoros arányban álló tiszta jövedelmét kitünteti, nem számíthatunk, mert a már nagyobbára befejezett kataszteri munkálatok csak elvétve tartalmaznak osztályonként kizárólag ártért: a parcellák rendszeresen mentesített és felsíki földeket együtt tartalmaznak, de az előbbieket (az ártérek) már azért sem vétethetnek fel most külön, mivel az ártérek fejlesztése minden társulatnál még nincs befejezve.

E szerint tehát arra, hogy ez uton a megterhelhetőség maximumának helyes meghatározásához eljuthassunk, le kell mondani az egyelőre legyőzhetlen fizikai akadályok miatt: de le is mondott már arról a központi bizottság, midőn a múlt évi tiszavölgyi közgyűlés által elfogadott azt az alapelvet hozta ajánlatba, hogy a teherviselés maximuma az összes terhek azon összege, a melyen túl a kérdéses terület és termelési értéke lenne megtámadva, vagyis mihelyt az ármentesítési költségek a nagyobb haszont annyira csökkentik, hogy azt a kérdéses terület mint ártér is megadja, az érdekeltek birtokosok a további terhek viselésére nem kötelezhetők.

Ha már most mindamellett azon nézetben vagyok, hogy a tiszavölgyi ármentesített területek tiszta jövedelmének egységes kimutatását továbbra is szorgalmaznunk kell; megerősítenek ezen felfogásomban az egy magyar vizjogi törvény alkotása körül folyamatban lévő tárgyalások.

E tekintetből ki kell emelnem a gazdakör vizjogi bizottságának határozataiból a következő felfogást: „A hajózható folyók medrének szabályozása és partjainak védelme, a hajózási akadályok eltávolítása, nemkülönben az e célból szükséges művek fenntartása az államot terheli”, továbbá a tiszavölgyi társulat központi bizottságának f. évi márczius 6-án tartott ülésében a hajózható folyókra nézve tett azon elvi kijelentését, hogy: „ily folyók medrének szabályozása és partjainak védelme, a hajózási akadályok eltávolítása, nemkülönben az e célból szükséges művek fenntartása az államot terheli”; és fel kell még említenem, hogy a földművelési minisztérium kebelében f. é. április hó 11-én a vizjogi törvényjavaslat megállapítása tárgyában tartott szaktanácskozmány az ide vonatkozó szakaszt azon szöveggel fogadta el, hogy: „az államnak jogában áll a hajózható és országos határt képező folyók medrének szabályozását, valamint a partok védelmét egészen saját hatáskörébe vonni, azonban a talaj termőképességének emelkedéséhez képest az érdekelteket a szabályozási költségekhez való aránylagos hozzájárulásra szoríthatja.”

Ezen szövegezés az alkotandó magyar vizjogi törvénynek — ha elfogadjatik — a Tisza folyót illetőleg merően szakít a jelenleg fennálló rendszerrel és megfelel alapelvének fogva egy rendezett államra illő követelményeknek, ez azonban, nézetem szerint, annyiban ki nem elegendő, a mennyiben csak az állam joga, de nem kötelezettsége felől is tesz említést, és mert nincs tüzetesen kifejezve, hogy mit ért a mederszabályozás alatt.

Ennélfogva kívánatos volna, hogy: tekintettel arra, hogy a Tisza azon folyók közé tartozik, melyek a közérdeket szolgálni alkalmas, tehát közziv,

és mint ilyen az állam hatalom-köréhez tartozik;

tekintettel arra, hogy ez jogot képez, minden joggal szemben pedig kötelezettség is jár, és az itt nem más, mint a folyó szabályozása;

tekintettel arra, hogy a szabályozás csak úgy felel meg céljának, ha a hajózási akadályai elháríthatnak, illetőleg a meder akképp rendeztetik, hogy abban nemcsak a folyó nyári vize, hanem az időnkint beálló árvíz is akadály nélkül lefolyhat;

tekintettel végre arra, hogy a mint igazságos, hogy a szabályozás által közvetlen előnyben részesülő érdekeltek a szabályozás terhe viselésében is részt vegyenek, ugyszintén azok részéről joggal követelhető, hogy ezen költség hozzájárulási kötelezettségük az összes érdekeltséget egyenlő mérsékelt mértékben és egyenlő kivetési kulcs alapján terhelje;

oly törvényes intézkedés jöjjön létre, mely szerint:

„A hajózható folyók szabályozása s kapcsolatban ezzel, a partok védelme, a hajózási akadályok eltávolítása és az e célból szükséges művek fenntartása az állam feladata. A szabályozás alatt különösen értendő a folyammeder oly rendezése, hogy abban a vizek minden időben rendszeren, akadály nélkül lefolyhassanak. A mennyiben a szabályozás által ártérek az árvíz által megmentetnek vagy birtokosok bármilyen közvetlen előnyben részesülnek, azok szabályozási költségek viseléséhez bizonyos meghatározandó százaléokban, haszonaránylag egységes kivetési kulcs alapján hozzájárulni tartoznak.”

Ha, mit feltelni méltán lehet, a magyar vizjogi törvény — követve az európai rendezett államok ide vágó intézkedéseit — ilyen alapelvvel jön létre: ezzel az is el lenne ismervé, hogy a Tisza szabályozásánál finanziaális irányban mai nap fennálló rendszer, a mint azzal homlokegyenest ellentétben van, úgy az fen sem tartható, bármilyen akadályokba ütköznek a változás.

Látjuk, hogy minél fejlődöttebb, gazdagabb egy állam, mely hivatását ez irányban felismerte, annál jobb kar-

ban tartatnak hajózható folyamai. A Loire, a Mosel, a Rajna, az Elba, Pó és Ecs kérdésen kívül más állapotban vannak, mint hazánk nagy folyói. Nálunk a múlt században a folyók regulációja körül alig történt valami és e századból is kormányaink e téren való működésének vajmi kevés nyomai vannak.

Hiányzott egy időben nem annyira a kellő érzék, még kevésbé az ismeret, de annál inkább a pénzérő. A magyarországi folyók regulációjára száma volt egyedül az ugynevezett fundus auctis salis pretii, u. m. 11 kr. minden eladott mázsa só után. Ezen alaphól fedeztetek a folyók szabályozása érdekében történt külső mérnöki munkák és ezen — az évek folytán egy millió és néhány százezer forintra szaporodott alap majdnem egészen kimerítetett a gr. Széchenyi István vezénylete alatt, az Aldunán a hajózási előmozdítására eszközölt munkálatok által.

A Tiszának ebből, eltekintve a mérnöki felvételektől, mi sem jutott. — Látván a tiszavölgyi birtokosok, hogy a folyam szabályozását a kormánytól hasztalan várják és önérdékük helyes felfogásánál fogva bírván azon tudattal, hogy ártéruleteik jövedelmezése árvíz-től mentesítésük esetében tetemesen emelhetik, — e célra a 30-as és 40-es években egyes társulatok és idővel azok példájára az egész folyó hosszában számos társulatok alakultak, és működtek azok elég hasznos eredménnyel a kormány csekély befolyása mellett és annak minél kevesebb gyámolításában részesülve, migsem az utóbbi időben az árvizek fokozódó rombolása a társulatoknak ily vállalat céljának elérésére való képtelenségét és a kormány közbejöttét kikerülhetetlenné tette.

Szabályozási munkálatainkkal oda jutottunk, hogy a folyó nagy részének mindkét partja töltések közé van véve és hogy mivel a mellékfolyók egy része is akképp rendeztetett, az árvizek, melyek azelőtt a Tisza és mellékfolyói mentén a védtelen nagy területeken megfeneklettek és vagy ott elpárolódtak vagy onnan lassanként lefolytak, — most rohamosan beállnak és az oly nagy viztömeg befogadására elégtelen mederben

TÁRCZA

Bécsi kavicsok.

Suhog a zápor a szürke felhőből; egyetlen villámlik s utána nagyokat dörög az ég. Alattam zörgés, dübörgés, fölötem dörögés, de nem tudom, melyiket hallom jobban. Kimenni nem lehet, tehát megnyugodva e sors akaratán, itthon üldögélek meditatíván. Elmélekedésem közepette a mennydörgésnél és kocsik robajánál hangosabban felemelte szavát a lelkiismeret és magasztalta erősen a szótartás eszményi szépségét. — Elérttem a kisbíró kurjantását, hozzafogtam az íráshoz és kímártogatom a gondolatokat kalamárisom fenekéből.

Azzal kezdtem, hogy éppen égi háború van. Ennek is meg lesz a haszna. Lebűti egy kissé a már nagyon nekihévelt levegőt s egy időre eloszlatja majd a Bécsen át kanyargó Wien folyócskáinak égbekiáltó illatát s megszűkíti kissé habjait, melyek normális állapotban feltűnően hasonlítanak a kulimászhoz. Ebből a körülményből magyarázható talán, hogy a bécsieknek a Duna „blauc Donau”; mert a kulimász belevegyülvén a vén Duna big ezüstjébe: kékes színt keverek támad. Mire azonban ez a hőmpolygó tömeg Magyarországra jutván „honom könynyé”-vé válik, azalatt a „blauc Donau”-ból szőke Duna lesz.

Szó a mi szó, nem tudok rokonszenvenni Béccsel, főleg mióta azt olvastam valamelyik „Wiener Allgem. Zeitung”-ban, hogy egy különben teljesen kifogástalan előéletű Bürgert elítélték azért, mert Kossuthbankának volt a

birtokában. Már ennél naivabb valami alig létezik a föld hátán.

Mokány Berczi-féle önelégültséggel tapasztalom azonban, hogy bármennyire szidják is a bécsiek mindazt a mi magyar, mégis nem tudnak megenni a magyar elementum nélkül. Nagy előszeretettel eszik a magyar kenyeret s isszák a magyar borokat. Szivesen hallgatják magyar nótáinkat s szídnak bennünket mint a bokrot.

Minap a Wien melletti színházba vetődvén, egy magyar huszárkaplárnak öltözött német műszafi egyszerre csak magyarul kezd nótázni. Persze olyan kiejtéssel, hogy ha a mellettem ülő öreg „Frau Mam” helyett annak lánya jutott volna mellém, hát készséggel ölébe estem volna ijedtemben. Így azonban volt anyyi eröm, hogy nem dőltem el; de imádkoztam a derék énekesért, hogy a magyarok istene bocsassa meg az ő bűnét. Ott láttam Gallmayer asszonyt is. Róla nem szólok. Nem vagyok régiségbűvár. — Vége levén az előadásnak, egy másik productió vette kezdetét. Az „aranylég” lebegéseit bámultuk. Ez az aranylég annyiban arany, hogy szép arany pikkelyes trikóba szorította bajait, vallain pedig arannyal pillészárnak koczérekodtak — persze Pappendeckel volt a kivoltjok; légynek meg annyiban légy ez a mouchéor, hogy ő bizony nem egyéb egy csinos leányzó, aki olyan kecsesen lebegett fölébb-alább egy láthatatlan madzagon, hogy beillett volna akár anygalkának is. Nem tudom, bukkott-e már le vagy egyszer a zsinégérről.

Hát még az orfeum! Az már éppenséggel nem tud megenni magyarság nélkül. Miskolczi Józsika magyarul énekelt. Egy kedves miss angolul hengergette a nótát. Egy gymnastikus

franciául forgott a nyujtón. Egy angol hasbeszélő fabábujával pedig elénekeltette, hogy: „Ripka busza, ripka árpa, ripka ros stb.” A Volkssängerek meg az ügyes elefánt, ezek csak németül mutatták be művészetüket. Az orfeum látogatóinak nagy része magyar s egy-egy lelkes orvosnövendék, ki otthon csalódja körében talán még egy magyar szót se ejtett — itt olyan „éljen”-eket és „hogy volt”-okat kurjant, hogy csak úgy reng belé a szála. Hja, nyilatkozik a magyar virtus.

A Praterben is képviselve van a magyar elem. Löversenyeken, lókiálitáson a magyar lovak dicsőségét aratnak. Écska is kített magáért. Meguntam a Prater zürzavarában tolongó embertömeg közt a kószalást. Most van a bér-málás ideje; már pedig Bécsben a bér-málásulók hagyományos kötelessége, hogy a gyereket — ha az a szent lélek által megerősödött — kivigyék a Prater bódéi közé s ott megtraktálják. Minden áldott nap anyyi kerül, hogy igaz szívemből megsajnálom azt a püspököt, a kinek ezt a sok lurkót mind végig kellett czirogatnia.

Eszmébe jutott, hogy a magyar csárda még existál. — El magyar, áll a csárda még. No, mondom, fölkeresem. Csakhamar ráakadtam a nádfedelű házikóra, melynek tetején ott ékeskedik egy nyomorék gölya — persze fából faragva. — De hogy is ne akadtam volna rá könnyen a csárdára. Messzire elhallik a klórínét sivalkodása s a brügö recsegése. Éppen szomorú magyar nótát húztak. A csárda mellett egy szomorú fűz felve bontogatta ki reményszínű lombfűrtjeit. Búsán remél szegény szebb időket.

Búsán áll a csárda
 Bús magyarra várva.

De hijába várja. — Beállítottam, hogy halljak egy szűz magyar nótát. Majdnem egyedül voltam; kivülem tán 5-6 szál német sógor szürselte az árpa sárga levét. A csapláros prespurgi magyar. Miután német nyelven megmagyarázta, hogy az éléskamrájában mi nincs meg, nekikidam magamat a hallgatásnak. A cigány meg egy csorba tányérral megindult körutjára. Hamar a végére járt. Mindössze is egy pár penészes krajczár volt fardisága gyümölcse. — Megszállott engem is a Mokány Berczi szelleme. Egy hitvány főressel takartam be tányér csorbáját. Azt hitte a cigány, hogy álmodik, olyan régen nem kapott már ekkora pénzt. Önérttelm rágódtam az elem telepített sódaron s nyeltem rá nagy resignatióval a magyar bornak vallott rozslőré. Egyszerre csak előtem áll a banda feje és sokalmondó mosolylyal, alázatos hangon rákezd, hogy: micsoða nótát „csinájunk”, nagyságos uram? Szinte elszégyeltem magam, mert az ott hűsülő egy pár Vetter csak nézte, hogy miért hozza éppen nekem a cigány a Huldigungot. Nem fogott tölem Bécsben még senki fia huszonegyesti, mégis megnagyaságos-uramoztak. Meg volt győződve a cigány, hogy magyar vagyok; a magyar pedig mind nagyságos úr, ha még olyan kicsiség is. De hogy is lehetne ez másképp, mikor most már a házmasternek is van szolgálója, a ki őt megtejesurazza. — Fölfelé sülvedünk.

Elmúlt a záporos. Fényesen ragyog ismét a nap. Megyek élvezni a friss levegőt, mielőtt még elveszítém üdéségét. Nem sok jut belőle úgy se, mert tömördek emberrel kell megosztani. Élvezzem a tudd is valmit.

Punktum.

mindinkább fokozódó árvízszin-emelkedést okoznak és pedig a nélkül, hogy az által a lefolyás gyorsítottan. Már most ily körülmények között azt követelni, hogy az ily víztömeg megfékezésére szükséges erős és magas töltések, építési és fentartási költségeit a társulatok viseljék, annál inkább anomalia, minél bizonyosabb az is, hogy az egyes társulatokat ezen reájuk mért teherviselés nagy aránytalanul sújtja, mert eltekintve a csányi, percósrai, sövényháza, szegedi és az újszegedi, külön tekintet alá eső öbölzetektől, a gyalanagyerői társulat holdankint 49 frt 57 krral, Ada község öbölzete az 1882-ik évben 61 frt 31 kr., a török-szent-miklósi társulat 57 frt 11 kr., és a szolnok-csongrád-tisza-jobbparti társulat 49 frt 57 krral volt terhelve; míg ugyanily természetű költség a fegyvernek-szakállási társulat szintén holdankint csak 2 frt 81 kr., az ivánfenéki 5 frt 92 kr., a beregiti 7 frt 67 kr. és az abad-szalóki 10 frt 5 kr. erejéig terheli.

Mi történt a Tiszaszabályozás érdekében az utolsó években a kormány, illetőleg a törvényhozás részéről: ismeretes; de hogy mindaz, a mi történt nem felel meg a tervben levő magyar vízjogi törvény említett alapelveinek, az előadottakból világos, de világos az is, hogy az eddig követett rendszer a tiszavölgyi érdekekre valóban már veszélyessé vált, mert tekintet nélkül arra, hogy a kérdéses társulatok önkéntesen szabad akarattal alakultak, és alakultak a célra, hogy vállalatjukból hasznot, nyereséget huzzanak, a törvényhozás és a kormány jelenleg hatályban lévő intézkedései követelik, hogy a társulatok védműveiket a Tiszaszabályozás bármilyen költségvetésük felé fordítsák, az elő és tartásuk fenn, szóval követelik, hogy vállalatjaikat akkor is fentartsák, mikor azok reájuk károsoknak mutatkoznak. És miután felmutathatók esetek, hogy némely társulatok már eddig is ártéri földjeik mentesítésére az abból eredő hasznot túlhaladó pénzbeli áldozatot viselni és így maguk kárára és nem csekély számú egyes érdekeltek végtörlesztésére költözni kénytelenek, — úgy hiszem felesleges annak szükségét bővebben magyarázni, hogy bármilyen nehézséggel járjon is a systema változás, arra, hogy az megtörténjen, törekedni kell.

E célra szolgálni a kért kataszteri munkát végrehajtása, és azért bátor vagyok indítványozni, hogy kéressék meg a pénzügyminisztérium, hogy: tekintve, hogy a tiszta földvelmi fokozatok az ármentesített területekre nézve a készülő kataszterben nem elkülönítve, hanem együttesen a fensiki földekkel állapítottak meg;

tekintve továbbá, hogy a kataszteri munkálatokba felvett parcellák gyakran nem egyedül ármentesített területet, hanem avval együttesen fensiki földet is foglalnak magukban;

tekintve, hogy a tiszavölgyi társulatok nagy része nincs még abban a helyzetben, hogy a mentesített területeket fekvésükre és térfogatukra nézve külön kimutathassák, sőt igen sok társulat mentesített árterületei fejlesztését vagy még munkába sem vette, vagy pedig ebbeli munkálatát még be nem fejezte;

tekintve végül, hogy az utóbbi években tapasztalt árvízszin-emelkedés folytán, eddig árvízmenteseknek tartott fensiki földek, mint a legmagasabb árvízszin alatt fekvő tiszavölgyi területek, valószínűleg szintén az árvíz-területek, kategóriájába fognak soroltni;

ennélfogva oly törvényes intézkedést kieszaközölni méltóztassék, melynél fogva:

„bekövetkezvén a tiszavölgyi összes mentesített árterületek fejlesztése és illetőleg azoknak az újabb időben emelkedett árvíz-szinéhez való meghatározása, ezen területek tiszta földvelmének újbóli felvétele, a jelenleg munkálatban levő kataszter fennállításának tartama alatt is, a m. pénzügyminisztérium által engedélyezhető legyen.“

Mikor jöhet ezen kataszteri munkálat, és az oly annyira kívánatos magyar vízjogi törvény létre, és mikor lenne a magyar állam azon helyzetben, hogy a Tiszaszabályozásán ezen törvény értelmében eljárasson, az a jövő tükre; — addig egyengessük ahhoz az utat és

ragaszkodjunk a tiszavölgyi társulatok igazgatási szervezetről szóló törvényjavaslata nézve a m. közlekedési minisztériumhoz tett felterjesztéshez.“

Ez emlékirat általános érdeklődést keltvén, a nélkül, hogy a fölött a bizottság ezáltal nyilatkozni kívánt volna, a jegyzőkönyvbe egész terjedelmében felvételni határozatott: s fontolóra véve azt a körülményt, hogy egészen eltekintve az emlékirat indokaitól, s bármilyen módon szerveztessék is végleg a Tiszaszabályozás ügye, mindenesetre kívánatos, hogy a tiszavölgyi árterületek kat. tiszta földvelméne ne csak a tényleges viszonyoknak feleljen meg, hanem egymás közt a különböző társulati árterek kat. tiszta földvelméne minél szorosabb arányba hozassék, az albizottság a központi bizottság előtt azt határozta javaslatba hozni, hogy a pénzügyminisztérium törvényes intézkedés kieszaközölésére kérje föl, hogy mielőtt a tiszavölgyi összes társulatok árterei a mutatkozott legmagasabb vízszinhez képest valószínűleg lesznek, e területek kat. tiszta földvelmének újbóli felvétele az új kataszter tartama alatt is a m. pénzügyminisztérium által engedélyezhető legyen.

A mi pedig az ide utasított maximum kiszámításának kérdéséről, az albizottság azt az álláspontot foglalta el, hogy kataszteri alapon a kiszámítás eszközölhető nem lévén, legcélszerűbb, ha a végre az értékek, illetőleg értékkülönbözetek a központi bizottság által elfogadott elvek alapján esetről-esetre vegyes bizottság által állapítatnak meg, miután eleve a tényleges és helyi viszonyok ismertetése és megfelelő méltatása nélkül valamely kulcsot, mely mindenestire irányadó legyen, teljesen megállapítani alig lehetne, s miután e célra az értékek és értékkülönbözetek felvételét, e kérdés aktuális voltától eltekintve minden társulatra nézve egyformán már most eszközölni az értékek hullámzásánál fogva végeredményében magának a felállított helyes elvnek koczakzátására vezetne.

Az esetről-esetre eszközözendő becsléseknek vegyes bizottságilag leendő megejtését s különösen e vegyes bizottság összeállítását s a központi bizottság által elfoglalt álláspontot illetőleg, az albizottság ugyan nem tartja magát szorosan véve illetékesnek nyilatkozni, mindazáltal figyelmébe ajánlja a központi bizottságnak, hogy ha ily kérdésekben eljárási hivatott első foku vegyes bizottság egy érdekeltségi választottból, egy kormányi kinevezetből s egy törvényesek által kirendelt tagból áll, akkor a felelősséget vegyes bizottság elnöke is a kellő egyensúly megővése végett a kir. tábla vagy kir. kuria által lenne kirendelendő.

A kataszteri albizottság e javaslatai a központi bizottság folyó hó 22-én tartandó ülésén vétettek tárgyalás alá.

Az illetőségi kérdések és a kórházi ügyek

egyöntetű kezelése tárgyában Torontálmegye alispánja a következő körrendeletet bocsajtott ki:

Valamennyi járási szolgabíró-ságnak!

Többszörösen előfordult eset alkalmából tapasztaltam, hogy a kórházakban ápoló egyének illetőségének megállapítása, vagyoni viszonyainak kitüntetésére és fizető köteles rokonainak megjelölésére végett kiadott rendeleteim, nem csak a községek, hanem némely szolgabíró által is felületesen hajtataknak végre, és hogy ebből kifolyólag a beszolgáltatott adatok oly hiányosak, hogy azokat csaknem minden egyes esetben pótlás végett vissza kell adnom, különösen az illetőség tagadásba vétele a legtöbb esetben következésként minden indoklás és adatok nélkül eszközöltetik, továbbá a vagyontalanokról beküldött szegénységi bizonyítványok szabály ellenesen állítatnak ki, mennyiben azok sem a lelkész, sem a szolgabírók által ellen nem jegyeztetnek, végre a fizető köteles rokonok kitüntetésére és ezek vagyoni viszonyaira semmi figyelem nem fordítatik.

Minthogy pedig ezen adatok pontos beszolgáltatása oly annyira nélkülözhetetlenek, hogy azok nélkül sem az illetőségi kérdés megoldásában bocsátkozni, sem a felmerült gyógydíjak megtérítése körül intézkedni nem lehet, felhívom címet, hogy az e tekintetben annyiszor tapasztalt szabálytalanságok beszüntetése céljából az alábbi pontozatokban foglalt eljárást szem előtt tartani, és alantok községgel leendő megtartás végett haladéktalanul intézkedni sziveskedjék.

1-szor. A beteg felvételi jegyzőkönyvekben az ezen célra nyilva hagyott helyen

mindég az ápoló illetősége felől adott válasz jegyzendő be, rövid és határozott kitétellet és pedig akként, hogy a kérdésben forgó egyén illetősége elismertetik, vagy elnem ismertetik.

2-szor. Ha az illetőség elismertetett, illetőleg elnem ismertetett, a vagyoni kérdés és a fizető köteles rokonok jelzése külön tárgyalandó és külön bizonyítványok által tüntetendő ki olyképp, hogy az ekként kiállított bizonyítványokban határozottan kitüntetessék, ha valjón az olyan ápoló a felmerült gyógydíjakat mely alapon képes megfizetni, mi a vagyona, kereset forrása, vagy egyéb jövedelme, és hol, kik a fizető köteles rokonai és ezek mily vagyonnal bírnak, vagy mily kereset forrasuk vagyon.

Megjegyzendő, hogy a kórházi ápolóakra vonatkozó fizetési kötelezettség az 1875. évi III. t. cz. értelmében két részre oszlik, mennyiben az érintett t. cz. 1-ső §-ában jelzett fizető köteles rokonok csak a rendes betegségben szenvedők után felmerült költségek viselésére kötelezhetők, míg a bujalkórban szenvedők után járó költségek az ápoló vagyontalansága esetén az állam terhére esnek. Ugyanazért mindenkoron figyelem fordítandó lésszen arra is, hogy az illető egyén mily betegségben ápolatik és az első esetben t. i. rendes betegségeknek a fizetés képes, vagy képtelenséget a fizető köteles rokonokra nézve is, míg az utóbbinál vagyis a bujalkórban szenvedőknek egyedül az ápoló vagyoni viszonyaira kell kiterjeszteni.

3-szor. Az illetőség megtagadása esetében mindenek előtt konstátalendő azon körülmény, hogy bir-e ápoló azon községben illetőséggel a hová magát levőnek lenni állította? továbbá, hogy mily körülmények befolyása alatt vesztette azt ottan el; minden ily esetben az ápoló bejegyzett korának megfelelőleg az anyakönyvek egy előre, mint visszamenőleg 5—10 évi időről átvizsgálandók, és az ezek eredményéről szóló lelkészi bizonylatok beszerzendők, valamint, hogy határozottan jelendő azon körülmény is, hogy az illető egyén akár önállóság, akár pedig mint alárendelt a község terheire, melyek alatt nemcsak az adófizetés, hanem a községekben különféle címeken szedetni szokott közrejárulási költségek is értetnek, hozzájárult-e? vagy sem?

4-szer. Ugy az illetőség megállapítására vonatkozó adatok, mint az ápoló és érteke fizetési köteles rokonok fizetési képtelenségéről kiállított szegénységi bizonyítványok, az azok kiállítására hivatott községi előjárásról szóló, a lelkész és a járási szolgabíró által aláírandók.

E helyütt csak arra kívánom még cím figyelmét felhívni, miszerint a községi előjárásról sziveskedjék komolyan figyelemzetni, hogy a szegénységi bizonyítványok kiállításánál a legnagyobb lelkiismerettel járjanak el, és abban a szegénységi viszonyt az igazsághoz hiven tüntessék ki, és legyenek arra is kellő figyelemmel, ha valjón azon egyén, kiről a bizonyítvány kiállítatik, nem bir-e másból valahol vagyonnal, mivel a felületes eljárásból, vagy valamely ily egyén vagyonának eltagadásából a megyei betegápolási alapra haromlandó kárakért nem csak anyagi felelőséggel tartoznak, hanem mint hamis okmány szerkesztői és a megye hatóságának tévtra vezetői ellen a törvény szigorosa lésszen alkalmazandó.

A fent elősoroltak után felhívom címet, miként haladéktalanul intézkedni sziveskedjék, hogy a bekezdésileg jelzett szabályellenességek megszüntessenek és hogy ez által eddig-éle okozott indokolatlan és idő vesztegetés-el járó ide s tova küldözgetésekből eredő felesleges munka valahára elháríttassék.

N.-Beckereken, 1883. évi május 29-én.
Tallán Béla, alispán.

Torontálmegyei gazdasági egyesület alapszabályai.

(Vége.)

C) A szakosztályokról.

27. §. Az egyesület a következő szakosztályokra oszlik:

- a) a közigazgatási birtokrendezési és szövetkezeti;
- b) földmívelési és gépészeti;
- c) az állattenyésztési, ideértve a hal, baromfitenyésztést és méhészetet; és
- d) szőlőszeti, borsászati és kertészeti szakosztályokra.

Az erdészeti és gazdasági faültetési teendőket a földmívelési, szőlőszeti s kertészeti szakosztályok keretébe sorolándók.

Az itt felsorolt szakosztályok a szükség s az illető szakosztályok e részbeni határozataihoz képest több alosztályra is oszolhatnak.

28. §. Minden egyetli tagnak jogában áll magát bármely szakosztályba felvéteni.

D) Az elnökségről.

29. §. Az egyesület elnöksége egy elnök és két alelnökből áll.

Az alelnökök elseje igazgató alelnöki címmel és külön meghatározandó hatáskörrel bír.

Az elnököt akadályoztatása esetében az alelnökök egyike választási sorrend szerint helyettesíti.

Az elnök és alelnökök három évre választatnak, a három év elteltével újra megválaszthatók.

Ha ezen három év tartama alatt pótválasztások szükségé merülne fel, az ily választásnál megválasztott elnök vagy alelnök működése a három év lejártával megszűnik.

30. §. Az elnök teendői:

a) képviseli az egyelet hatóságok, tesztületek s idegenekkel érintkezésben, s ellenőrzi az egyeleti tisztviselők működését;

b) összehívja köz- és igazgató-választmányi gyűléseket;

c) jelentést tesz az igazgató választmány nevében a közgyűléshez az egyelet lefolyt évi működésének eredményéről s az egyeleti vagyoni állásáról;

d) megállapítja a közgyűléseken és igazgató választmányi üléseken előadandó tárgyak sorozatát s gondoskodik a rend fenntartásáról;

e) kinevezi titkos szavazás esetében a szavazat szedő bizottság tagjait, vezeli a tanácskozásiakat s egyenlő szavazatok esetében döntő szavazattal bír;

f) végrehajthatja az igazgató választmány határozatait;

g) megvizsgálhatja a pénztár állapotát bármikor, de évenként legalább kétszer azt megvizsgálja, vagy egy általa e célra felkérhető háromtagú bizottság által megvizsgáltatni s erről az igazgató választmánynak jelentést tenni köteles;

h) az egyesület által kiadott okmányok az elnök és titkár által iratnak alá.

31. §. Az igazgató alelnök hatásköre:

a) az egyesület elnökét a szükséghez képest helyettesíti illetőleg teendőit teljesíti;

b) bíróságok és hatóságok előtt képviseli az egyesületet; jogi ügyekben ügyvédet vall, védi az egyelet érdekeit;

c) a közgyűlés által jóváhagyott s megállapított költségvetés nyomán minden abban foglalt fizetést; sürgős esetekben kisebb kiadásokat, habár azok a közgyűlés által jóváhagyott költségvetésben nem foglalvák is, ötven forint erejéig a közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával az egyesületi pénztárnál kiadásba utalványozhat;

d) a titkár illetve pénztárnok kezelése alatt álló egyesületi pénztár közvetlen felügyelete és ellenőrzése alatt áll;

e) az egyesület minden hivatalnokai rendelkezése alatt áll s első sorban neki felelős. Iroda személyzet és cselédség fellegadása vagy elbocsátása hatásköréhez tartozik;

f) tett intézkedéseiről az egyesület elnökét s az igazgató választmányt időről-időre értesíti s tájékoztatja az egyelet ügyeinek állása iránt.

VII. Az egyesület hivatalnokairól.

32. §. Az egyesület hivatalnokai: a titkár és pénztárnok, kiket a közgyűlés választ. Jogában áll azonban a közgyűlésnek a pénztárnok teendőit is a titkára bízni.

A titkár hatáskörére nézve az igazgató választmány által külön rendszabály állapítatik meg, mely jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztendő.

VIII. Az egyesületi pecsétről.

33. §. Az egyesület egy nagy és egy kisebb pecsétet használ:

a) a nagyobb pecsétnek közepét gazdasági szereket ábrázoló rajz foglalja el ezen körirattal: „Torontálmegyei Gazdasági Egyesületnek Pecsétje“ — rendszeren az igazgató alelnökét van és csak az alapító és tiszteletbeli tagok felvételénél kiállítandó — továbbá dicsőző, jutalmazó vagy díjazó oklevelekre és az egyesület nevében kötött jogügyletekről kiállított okmányokra használtatik;

b) a kisebb pecsét ugyanezen feliratot tartalmazza, egyszerű buzakalás koszorútól körülvéve; rendszeren a titkárnál van és minden egyesületi levelezésnél és pecsét használatánál használtatik.

IX. Az egyeleti vagyonról.

34. §. Az egyeleti vagyon a társulati tagok közt semmi esetben sem oszthatatik fel.

35. §. Ha bármely ok miatt az egyesület megszűnnék, vagy ha a nyilatkozó tagok száma csak két harmada a 18. §-hoz képest annak megszűntetését meghatározandó, vagyona a tagok többsége által kijelölendő valamely hazai köztisztviselő javára fog fordíttatni. Az egyelet felosztása esetében az egyeleti vagyon hova fordítása iránt hozandó közgyűlési határozat, annak foganatosítása előtt, a földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi minisztériumhoz terjesztendő fel.

X. Az alapszabályok módosításáról.

36. §. Az alapszabályok egyes szakaszának megváltoztatását minden egyes tag indítványozhatja. Az indítványozó tag köteles okadattal indítványát legalább egy hónappal a közgyűlés előtt írásban az igazgató választmány elé terjeszteni, mely azt véleményével a közgyűlés elé hozza.

37. §. Az alapszabályok valamely szakaszának megváltoztatására célzó indítványa a közgyűlésen a választmányi véleménnyel együtt felvitatatik; mire nyílt vitatás után titkos szavazással hozatik az elfogadás vagy el nem fogadás feletti határozat.

38. §. Az egyeleti alapszabályok módosítását vagy megváltoztatását tárgyzó közgyűlési határozatok a nagyméltóságú földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztériumhoz terjesztendő fel.

Torontálmegyei községi és körjegyzők

együletének N.-Beckereken 1883. évi május hó 8-án tartott közgyűlése.

Mielőtt Mohaupt Mihály egyeleti elnök a közgyűlést megnyitottan nyilvánította volna, meleg szavakban üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat kérvény öket, hogy a tárgyalandó ügyek fontosságára éber figyelmüket kiterjeszteni sziveskednének.

Ezt követő vasása, mely másul vett, tisztikárnak

Sorrend

nek Végül jegyzőknek B. lón kijelölve

Albel Karoly Kamenszky I. párdányi jegyző

Körnelő felhívja a köztűnő felkésed mellett elnök

jegyző lón meghatottan

bizalmat kijelhezere esik mellet az elközgyűlés ilyzalma annak elnök üdvöz közeptel az e

Első alel dáci, másod főjegyzőknek S. II. jegyzőknek Ar jegyzőknek Ar

jegyzőnek Ar jegyzőnek Ar lettek közfelk

Schiller L.

helyezett bizal tülterheltes e lapota miatt fogadhatja, a

resedése és f vábbi működ ugyan azért mellet szárd a főjegyzőség viselésére for rendkívüli fel hogy a túlh irnokai segély célra részre szavazott meg

Schiller L. bizalom és sz lása után, m meg egy év nyilatkozott, tudomasul.

Klobucha jegyzők elfog 1 Valkin Sor 4. Tath László Vlaszkits Mih Jovanovits G Tóty Nando Matyas, 13. K

15. Adam M. Karoly, 18. S 20. Anyos L. Gaal József, Kálmán, 25. A 27. Szabadkay felkialttással vé

A közgyű dosítással a m tokhoz képes csupán, hogy gyűlésre Moln Bodó Sandor I.

A legköz Becksereken t

A közgyű termének lett s Lajos polgárn

tenek leendő nöklete alatt tagokból álló

Végül D. hogy egy con

bünyvizsgálat e a községi jegy

hető fel állás

mondó bírői ez az egyeleti

A közgyű szerint a „P

vette, melyen köztisztviselő,

oly melegen tényleg előmoz

szebb felköszö Topolyán

a temesvári jog ország összes

szab. kr

A „temes szabályai közé

hogy jogi va

kivül tagjai l

emelje; sőt k

tagjai az éven

országunk kiv

merjék, a f. e

bizottsági ülé

junius hav

mébe és vi

z. e. n. d.

Minthogy r

részéről immá

hogy a kiránd

vélyesen fogad

szorint egyha

fog kinközha

gyöngyét, b

szes nevez

Ezt követve az elnöki évi jelentés felolvasása, melyet a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vett, nemkülönben az eddig működött tisztikarnak visszalépése.

Sorrendben állott a tisztújítás; korelnöknek Végő Károly ú-teleki körjegyző, körjegyzőnek Biró István német-écskai jegyző lón kijelölve, szavazatszedő küldöttség pedig: Albel Karoly Szakalai jegyző elnökele alatt Kamenszky László Szécsanyi és Stassik János párdányi jegyzők tagokból alakítva.

Korelnök elfoglalván az elnöki széket, felhívja a közgyűlést elnök választására, kitűnő lelkesedés és szűnni nem akaró eljenzés mellett elnöknek újból Mohaupt Mihály osztéri jegyző lón egyhangulag megválasztva, ki is meghatoltan köszöntö meg a benne helyezett bizalmat kijelenti: miként, bár mennyire nehezére esik gyengélkedő egészségi állapota mellett az elnöki tisztséget tovább viselni, a közgyűlés ily imponzus módon nyilvánuló bizalma annak ismét elfogadására készíti, korelnök üdvözlő szavai mellett zajos éljenek közepett az elnöki széket elfoglalja.

Első alelnöknek Putits István szerb-arádai, második alelnöknek Szucsó b.-komlósi, főjegyzőnek Schiller Lipót bega-szt.-györgyi, II. jegyzőnek D. Bodó Sándor topolyai, III. jegyzőnek Arcafalvi Gyula m.-szt.-mihályi és pénztárnoknak Horváth Károly heuföldi jegyző lettek közfelkiáltással megválasztva.

Schiller Lipót szinte megköszönve a benne helyezett bizalmat, kijelenti, miként hivatalbeli tulleterhelése és gyengélkedő egészségi állapota miatt a rea ruházott tisztet el nem fogadhatja, a közgyűlés az egylet meggyőzőre és felvirágzása érdekében az ő további működését nélkülözhetlennek tartván, ugyan azért osztatlan bizalmának kifejezése mellett szándékától való állására felkéri, és a főjegyzőségnek legalább még egy évig való viselésére felhívja; méltányolva egyszersmind rendkívüli fáradozásait, ugy azon körülményt, hogy a túlhalmozott egyleti teendők miatt irónki segélyre okvetlenül szüksége van, e célra részére egyszáz forint tisztelet díjjal szavazott meg.

Schiller Lipót a közöhangnak engedve, a bizalom és szeretett ily nagymérvű nyilvánulása után, mélyen meghalva a jegyzőségnek még egy évig leendő viselésére késznek nyilatkozott, mi lelkes eljenzésekkel vétett tudomásul.

Klobucharits Károly által előterjesztett jegyzők elfogadattván, választmányi tagokul: 1. Vulkán Soma, 2. Holstein Ede, 3. Bakó D., 4. Toth László, 5. Theodorovits Milan, 6. Vlaszkaitz Mihály, 7. Klobucharits Károly, 8. Jovanovits György, 9. D. m. trievics Pal, 10. Totósy Nandor, 11. Duncsits Lajos, 12. Bromer Matyas, 13. Klige Jozsef, 14. Engelsz Péter, 15. Adam Matyas, 16. Fischer Géza, 17. Végő Károly, 18. Stassik János, 19. Kamenszky L., 20. Anyos L. jos, 21. Vadász Kálmán, 22. Gaal Jozsef, 23. Csurnai János, 24. Baranyi Kálmán, 25. Albel Karoly, 26. Mravits István, 27. Szabadkay Ignác, 28. Mircsa Lázár közfelkiáltással választattak meg.

A közgyűlés többi tárgyai csekély módosítással a már közölt választmányi ajánlatokhoz képest lettek elfogadva, felemelített csupán, hogy az év országos jegyzői közgyűlésre Mohaupt Mihály, Schiller Lipót és D. Bodó Sándor lettek képviselőkkül megválasztva.

A legközelebbi közgyűlést ismét Nagy-Becskerekben tartani határoztak.

A közgyűlés tartására a várososh nagy termének lett szives átengedése tek. Kulifay Lajos polgárnagy úrnak a közgyűlés közönetének leendő kifejezésére Schiller Lipót elnöklete alatt Putits István és Holstein Ede tagokból álló küldöttség menesztett.

Végül D. Bodó Sándor előterjesztésére, hogy egy concret eset folytán a nm. m. kir. belügyminiszter aként határozott, miszerint bünyvizsgálat esetén a köztisztviselő — tehát a közési jegyző is — csak akkor függeszthető fel állásától, ha a vad alá helyezett kimondó bírói határozat jogerőre emelkedett, ez az egyleti tagoktól közöltettni határozatolt.

A közgyűlést magyar hagyományos szokás szerint a „Pest“ szállodában társas ebéd követte, melyen különösen megynék első rendű köztisztviselői, kik a közési jegyzők érdekeit oly melegen karolják fel és ezek ügyeit tényleg előmozdítják is, számtalan és szebbnél szebb felköszöntőkben részesültek.

Topolyán 1883. május 18-án.

D. Bodó Sándor,
egy. II. jegyző.

Felhívás

a temesvári jogászegylet tagjaihoz, Délmagyarország összes bírói és ügyvédi valamint Arad szab. kir. város ügyvédi karéhoz!

A „temesvári jogászegylet“ mely alapszabályai közé azon rendelkezést is felölelte, hogy jogi vagyis szakudomány kultiválásán kívül tagjai között a társulási szellemet is emelje; sőt kiváló súlyt fektetett arra, hogy tagjai az évenként rendezendő kirándulások által országunk kiváló nevezetességi helyeit megismerjék, a f. évi május hó 6-án tartott rendező bizottság ülésben elhatározá, hogy 1883. é. június havában Temesvárról Fiumébe és vissza kirándulást rendezend.

Mint hogy Fiume lelkes ügyvédi bírói kara részéről immár biztosítást nyertünk, az iránt, hogy a kirándulandó jogász egyletünket szívesen fogadják; mivel hogy tagadhatlan, miszerint egyhamar ily előnyös alkalom nem fog kínálkozhatni; midőn Magyarország gyöngyét, büszkeségét, Fiumét összes nevezetességeivel és a magyar

tengerpart és kikötőt megtekint-hessük, mint hogy ily kirándulások ünne-pélyes jelleggel kivált akkor öltének, ha a kirándulók nagyobb számban jelentkeznek, ugyanazért a temesvári jogász egylet elhatáro-zá, hogy ezen kiránduláshoz kivételesen nem csupán egyleti tagokat családjikkal veszi fel, hanem egyuttal Délmagyarország összes bírói és ügyvédi karát valamint Arad szab. kir. város ügyvédi karát ezen kirándulásban részvételhez meghívja.

Ennélfogva a temesvári jogászegylet összes tagjai és a törzsmeghívókkal ellátott törzsvendégek; nemkülönben Délmagyarország összes bírói és ügyvédi kara, végre Arad szab. kir. város területén lévő összes ügyvédek családjikkal egyutt ezennel felkértenek, hogy a tervezett kirándulásban részvételükül tárgyzó elhatározásukat f. évi május hó 31-ig a temesvári jogászegylet elnökségénél külön írásban mulhatlanul bejelentsek, egyuttal körülményesen megjelöljék, hogy csupán személyesen vagy pedig családtagjaikkal és kiknek neve és foglalkozása szintén megjelölendő óhajtanak részt venni.

A kirándulás 1883. évi június hó második felében fog megtörténni, az elindulási hely Temesvár, hol a kirándulók a megjelölendő időben az igazolványokat fogják kézhez venni; a kirándulás tartalma az utazási időt beszámítva 6 napot fog igénybe venni. Fiumében a városi hatóság és az ügyvédi kar fogadni fog: a kirándulók tiszteletre lesz külön hangverseny. Tengeri kirándulások a „Déli“ nevű gőzösn. Intézkedünk, hogy a t. vasúti igazgatóságok részéről lehetőleg legnagyobb kedvezmény és árelengedésekben részesüljünk; végre közölhetjük, hogy egy-egy személy részére a kirándulás a vasúti díjat beszámítva legfeljebb 50—60 frtba fog kerülni. A résztvenni szándékozók kötelesek személyenkint 10 frt előleget az egylet elnökségéhez beküldeni, mely összegből az illetőnek a fumei lakás előre fog fedeztetni, a maradékösszeg pedig a kirándulás befejeztekor fog ugyanannak visszatulványoztatni.

Kartársak!
Itt van tehát a lehető legelőnyesebb alkalom, midőn országunk ékességét Fiumét s abban olasz nyelvet beszélő, de igaz magyar hofni szívű és hazafias ragaszkodásu testvéreinket meglátogathatjuk. Ne késedelmezenek bár honnan, bármely nehézséggel, de küzdjék le az anyagi akadályokat és jelentkezzenek minél nagyobb számmal a tervezett kiránduláshoz. Annál is inkább szükséges, hogy f. évi május hó 31-ig a temesvári jogászegylet elnökehez a 10 frt előggel ellátott jelentkezések beküldessenek; mivel különben teljesen kifogyunk az időből, ellenben a kirándulást június II-ik felén tul semmi szín alatt el nem halaszthatjuk. Értésítjük különben összes kartársainkat, hogy f. é. június hó 5—6-án minden egyes jelentkező félnek a részletes kirándulási menetrend és tervet elküldendjük.

Kelt Temesvárott, 1883. évi május 12-én.
A temesvári jogászegylet nevében:

Dr. Barta Ignác, egyleti titkár.
Bede Gyula, egyleti elnök.

Tarka levelek.

VIII.
Kedves uram bátyám!

Az a kellemetlen időjárás, mely Úrnapián uralkodott, minket valóban egy szép látványtól megfosztott.

A maskulónben Becskerek város főutcájában megtartani szokott körmenet, az ez évben is felségesen feldisztatit kápolnakhöz, a beallott és délig szakadatlanul tartott eső miatt elmaradt és a templomban végeztetett.

Aki poetikailag szokott hangolva lenni, aki a finomság iránt különös előszeretettel viseltek, aki az ártatlanságot, t. i. az alig az anyai ölből kibocsájtott bimbókat, a fehér öltönybe szendén tartak leánygyalkákat, fejük virágokkal és koszorúkkal ékesítve, s akik kellemes illatu virágokkal a körmenet ósvényét és az oltárok lépcsőzeteit behintvék, aki a tarka színezetű, díszes ünnepi öltönyű corporatiókat, allván a honvéd és közös hadseregbeli és polgári tisztikarokból, meg a roppant nagy számú mindkét nembeli áhítatos közönséget, látván, aki az ünneplés harangozást és lövöldözést, a magasztos énekeket a karok által előadva, hallván, az bizonyára azon vágytól lón elragadtatva: lelki eszményeit mindenek előtt az ünneplési szertartásnak a szabad ég boltozata és a napnak aranyfénye alatt a mennyországi paradicsom felé lebegtelhetni.

A szentségtartót, melyet Schaffer Antal, pápai kamarás, apát és esperes-plébános ő nagysága, a németvárosi polgárok által emelt mennyezet alatt, a tömjénfüst felhői közt, az orgona megszólalása és az ének hallatása mellett vitt, honvéd és közös hadseregbeli altisztek kísérték oldalvást, míg odakünn egy diszszázad adván a kellő momentumokkor a a mint együttesű sorozott.

A templomi körmenetet egy fényes isteni tisztelet előzött meg, a melyet ő nagysága a plébános, a két káplán ur segédlete mellett tartott.

Ez alkalommal volt alkalmunk a férfi karon, mely Sechter Simon Es-dur énekemise-jét adá elő, gyönyörködhetni, mert városunk valamennyi kitűnő képzettségű zenészei és énekesei egyutt voltak, akik egy erőteljes, teli és hangzatos kart képeztek.

Különösen a második „Bass“, a mely Mangold, Szentkuthy, Salveter, Neumann urak és a dalárdának több jó tagjai által képvisel-tetett, a siker fénypontját kiégészíteték a férfi erő, a mélység, a szabatos és biztos ki-tartás által.

Közreműködtek még továbbá Salik mint karnagy, Hölzl orgonázó, Kersch, Preis-Ja-vorszki urak és a dalárdának több tagjai mint énekesek.

Elvitázhatlanul legjobban adatott elő a „Kyrie“, ahol a nuancirozás különösen festőisen tűnt elő, noha a mise valamennyi többi részei is kifogástalanul és erőletetlen vették folyamukat, kivéve néhány ütemet a záradék-ban, mely a Glóriában ulánzatosan vezetettel keresztül, a mely hibácska azonban az orgona összhangjai megszólalása által eltakartott.

Mint betétek „Lauda Sion“ (Graduale) és „Ave Maria“ (Offertorium) énekeltek. Az elsőbbit, ambar egy egyszerű, de szép ének, a vegyes kar énekelte orgonakísérettel, a melyhez a kísérő (Salik) a legszemből regisz-tereket választotta, és így sokkal járult e szám szepítéséhez. Ave Maria pedig két kezdő fiatal urhölgyek által egyhangulag (uniso-no) énekeltetett, kik iparkodtak feladatuknak utanjönni, s kiknek törekvéseiket csakis méltányolnunk kell; azonban egy ily nagy ünne-pnapon, ahol oly finom chorus közreműködik, egy kicsikét mégis kirívó volt, és minden körülmények közt szükséges volna, hogy ily alkalmakkor rutinirózottabb énekesnők vagy énekesek keretnének fel.

Mielőtt azonban a templomi ténykedések leírását befejezném, fel kell még említenem egy bajt, t. i. azt, hogy igen sok hivatlan jön fel a chorusra a közreműködők zavarására. Főleg a fiatalabb fiúk és leánykák azok — meg látunk már igen jó felnőtteket is — kik nem tesznek egyebet, mint ide-oda szaladgálnak, dobognak, csevegnek és röhögnek. Az ilyeneket legjobb volna kéznél fogni és kilö-dítani, mert a templom nem mulató, hanem szent hely, a hol figyelem, csend és áhitatnak kell uralkodnia.

Végre, uram bátyám, tudomására hozom még azt is, hogy a „nagy-becskereki munkás-képző-és társalgó-egylet“ holnapután, azaz június hó 2-án az ujon felállított arenában (Ellmer vendéglő) estélyt rendez ének és szini előadással, nemkülönben annak végeztével tánc-zot is. A program pontozatai a következők: „Würzburger Sützenmarsch“, Beckertől, ének-lik az egyleti tagok; II. „A szerelmes jegyző“, bohóka I felv.; III. „Die Nacht“, Schubert-től, éneklük az egyleti tagok; IV. „Emlékek“, Mendelsóhtól, éneklük az egyleti tagok; V. „Ban-kár és leánya“, életpép I felvonásban; VI. „Magyar népdalok“, éneklük az egyleti tagok. — Ülőhely az első sorban 60 kr., a többiben 50 kr., állóhely 40 kr. — Előjegyzések ülő-helyekre az egyleti helyiségben eszközölhetők. Maradván lekötélezttje **Ede.**

HIRHARANG.

* **Személyi hírek.** Megyénk főispánja és alispánja, hivatalos ügyben távol székhelyeiktől, a napokban fognak visszaérkezni.

* **Nagyságos Fehér Ipoly,** szent benedekrendi áldozár és szegedi tanterületi kir. főigazgató ur látogatása a helybeli főgymnasumban. — Nyolcz farsádságteljes esztendő munkakösdásának eredményét mutattak be főgymnasiumunk nyolczadik osztályának növendékei a május hó 28., 29. és 30. napjain megtartott érettségi vizsgálaton. Ennek megejtése végett érkezett városunkba e hó 27-én este ngos Fehér Ipoly kerületi főigazgató ur, egyszersmind mint kir. biztos. Főigazgató ur alig nyolcz honapja vette át a szegedi tanterület igazgatóságát, de ezen rövid idő alatt is soknak volt alkalmi meggyőződni ritka tapintatosságáról, pontosságáról és azon előszeretetről, mely-lyel minden szép, jó és nemes iránt viseltek. Tudományosságát tekintve, valóban universalis készségű tanterfű, kinek a szegedi tanke-rület főigazgatójává történt kinevezetése által közoktatásügyi miniszter ő nagymélt. kitűnő szolgálatot tett a hazai tanügynek. Üdvözljük ő nagyméltóságát a szerencsés választásért. — Az érettségi vizsgálatra 12 növendék jelentkezett, s a haktinjtű a helyes irányban mozgó ama szigort, melylyel ő nagysága és a vizsgálo bizottság eljárt, az eredmény valóban kielégítő, a mennyiben a 12 növendék közül 9 érettnék ítéltetett, és csak 3 utasítottat vissza részint két részint egy tantárgyból, ugy azonban, hogy három hó múlva és nevezesen szeptemberben pótvizsgálatra bocsátatnak. — A folyó évi május hó 30-ik napján délután tartott bíráló tanácskozmányban ő nagysága meglegedését is nyilvánította mind a tanári kar buzgalma, mint pedig ama szabatoságra nézve, melyet a növendékek fo-leleteik alkalmával tanusítottak. Erről meggyő-ződni hó alkalmu volt főigazgató úrnak, mert a vizsgálatban élénk kérdéssel igazán fáradhatatlanul személyesen részt vett. — Az idő rövidsége miatt a többi osztályok látogatására csak egy nap maradt — csütörtök — mely alkalommal épen úgy, mint az érettségi vizsgálat alkalmával ő nagysága nemcsak passive szerzett magának felvilágosítást a végzett tan-nyagról és a tanuló előmenetele és képes-ségéről, hanem élénk és érdekes kérdései által, melyeket a tanulókhöz intézett. Figyel-mét kiterjesztette minden részletre, megvizs-gálta az intézeti szerelvényeket, megnézte a gymnasium templomát, sőt megfigyelte a hely-liségeket külsőleg is. A zártanácskozmány-ban meglegedését nyilvánította a tapasztalt rend, fegyelem és különösen a tisztaság felett, mely az intézetet jellemzi. Ez érdem e tekin-tetben első sorban mindenesetre a tanári tes-tület fejt, Arányi Béla főgymnasiumi igazgató urat illeti, a ki példás buzgalommal és pon-tossággal vezeti az intézet ügyeit. Főigazgató úr ő nagysága nem is késett elismerni ezt úgy első sorban az igazgatónak, mint az egész tanári testületnek. — Közben egyes

látogatásokat is tett főigazgató úr a megyei alispán, főjegyző és városi polgármester urak-nál; sajnálkozással vette tudomásul, hogy me-gyénk szeretett főispánja, Hertelendy József úr hivatalos teendő folytán városunktól távol van. — Bizvást elmondhatjuk, hogy főigazgató úr ő nagysága itt időzése alatt a legkellemesebb benyomást tette mindazokra, kik vele érint-keztek. Ritka tapintata, élénk, kellemes mo-dora és fenkölt szelleme által a legszebb em-lékeket hagyja maga után. És midőn váro-sunkból távozik lehetetlen nem kívánnunk, kíséjre meglegedés farsádságteljes pályáján és utain, a magyar hazának pedig mennél több ilyen tanterfűt. Ad multos annos et ad re-videre!

* **Ne bántson titeket,** ha előfor-duló alkalmakkor a szeretett ünnepléyeiről is megemlékezünk. A napi lapok hasábjai ugy is rendesen telve vannak az irigység, megszólas és gyanusítás különnemű jelenségeivel s így na-gyon is helyén van, hogy olykor a nemesb telkek és jobb szivek örömeiről is megemlékez-zünk. De különben is, ha a fővárosi lapok dythirambokat tudnak zengeni: ha valamelyik grandseigneur név- vagy születés-napját ün-nepeli, miért ne volna helyén egy kisebb vá-ro-s lapjának, oly örömmünnepléyről emlékezn-i meg, mely a városi előkelőség részéről egy közisztületben és szeretetben élő egyvének adja át jó- és üdvkivánatát. Bielek Vilmos szeretett barátunk nevenapját, kapcsolatban kedves leánya névnapjával ünneplünk má-jus hó 28-án, s igazat mondunk, mikor azt állítjuk, hogy Nagy-Becskereknek ismertebb egyéniségei és válogatott nőköszoruja teljes számban jelent meg az ünneplé vendégszeret-házánál, szavakban mondva el mind azt, a mit szívökben éreznek.

* **Majális.** A nagy-becskereki községi népiskola ifjuságának a kedvezőtlen időjárás miatt kétszer is elnapolt „Arany“-ünnepléjét végre-valahára folyó hó 21-én sikerült meg-tartani. A nap gyönyörű volt és roppant nagy számú gyereksereg meg községessé vett részt azon. A rendezők a község részére minden kényelmet és kellemet megszereztek. Különö-sen a roppant terjedelmű tánczter szépen volt feldisztatit kifogástalan világítás meg jó magyar zenek mellett. Apraink is nagyjaink vigan is jártak a különnemű tánczokat. Sör, bor, étel, cukraszdaik sütemények meg fagy-lalt nyakig volt.

* **A n.-kikindai gymnasiumi bizottság** f. hó 28-án N.-Kikindán gyűlést tartott. A hozott határozatok között kiemeljük a következőket: A gymnasium az 1883-84-ki tanév kezdetével a casino épületétől egy külön épületbe fog elhelyeztetni, mely a jelenlegi helyiségektől cerébe átengedtetik és megfelelőleg átalakittatik. Minthogy az at-alakítási munkálatok hosszabb időt vesznek igénybe, a tanév csak októberhó 1-én fog megkezdeni. A gymnasiumi alapszabályok a vallás- és közoktatásügyi miniszter rum leírata értelmében módosítottak, a fegyelmi eljárásra vonatkozó rész kivételével; mely tekintetben a bizottság ragaszkodik azon előbbi határo-zatához, hogy a fegyelmi ügyekben a bizott-ságnak is adassék némi befolyás. E szerint a bizottság is elrendelheti a fegyelmi eljárást. A fegyelmi vizsgálatot a miniszter által ki-nevezett és a bizottság által választott egy-egy biztos és e kettő által választandó elnök ejtené meg. A fegyelmi ügyben első fokilag a fegyelmi bíróság, második fokilag a minisz-ter határoz. A fegyelmi bíróság áll a minisz-ter által kinevezett két és a bizottság által választott két tagból. Elnökét a bíróság vá-lasztja s ha egy közös megállapodás nem jönne létre a főispán nevezik ki. Végül a vallás- és közoktatásügyminiszterumhoz azon felirati ké-relem intézetett, hogy Hegedűs Pál és Dr. Jakó János ideiglenes tanárok új pályázat kiírása nélkül rendszeresíttessenek.

* **A torontáli háziparagyesü-letbe** újabban belettek: Oblat Sándor (Nagy-Becskerek), Szerb-Keresztur, Számos, Petrovo-szelló és Ferdinandfalva községek mint alapító tagok 50—50 frt alapítványtal; Kellner Józ-s., Kellner Ferencz, Bluhweisz Mór és Perjalt A. (Nagy-Becskerek) mint rendez tagok; Waszics Panta (Dobricza), Ulrich János (Szt.-Mihály), Dobricza és Margiticza községek, mint pártoló tagok 5—5 frttal. A közgyűlés óta bár több ívet kaptunk vissza, de ismétellen kérjük az ívtartókat, hogy a gyűjtő ívet, vagy a gyűjtés eredményéről szóló jelentést hozzánk bekül-deni s egyszersmind tagok gyűjtésében to-vábbra is fáradozni sziveskedjenek.

* **Rablógyilkosság.** Az alispáni hi-vatalnak jelenti az illető szolgabíró a követ-kezőket: Folyó hó 20-án éjjeli fel 12 órakor Bechthold Károly lovrini lakost és a szellé-resek fővezetőjét tulajdon házában udvarában meggyilkolták. A torkán két szurás, a fej bal oldalán pedig két ballutést volt látható. A nyomozás megejtetett, eddig azonban ered-ménytelenül.

Közigazgatási bizottság.

Torontálmegye közigazgatási bizottságá-nak 1883. évi május hó 5-én tartott rendes havi üléséből:

(Vége.)
Fegyelmi és felebbezett ügyek.

Birgán Ilia és társai román-kécsi lakosok feleb-be-zése másodfoku alispáni határozat ellen. — Az első-és másodfoku határozatok egybehangzása folytán további felebbevitelnek helye nem lévén, kérelmezők felebbezésükkel visszautasítottak s az összes iratok a megye alispánjának további eljárás végett kiadotak. Antal József pancsovai kir. alügyész, volt török-becsei ügyvédnek felszólalása az 1879-ik évben reá kive-tett községi és iskola-adó ellen. — A helytelen ala-22*

pon kivett 3 frt 72 krnyi községi adóötlet ezen leiratni határozták, miről a török-becsei szolgabíró a bemutatott iratok kiadása mellett további eljárás végett értesített rendeltek.

Kumán községének felebbezése a vasuti közmunkakegészítése tárgyában a megye alispánja által hozott határozata ellen. — Kumán község helytelenül alkalmazott felebbezésével visszautasított a megye alispánja 1882. évi 27137. számú felterjesztése csatmányainak visszazármatatása mellett további eljárás végett értesítettik.

Pollacek Mór tordai lakos és italméresi jog haszonbérőnek felebbezése másodfoku alispáni határozat ellen. — Az elsőfoku határozat a tárgyalási költségekre vonatkozó részének kivételével a másodfoku határozat feloldása mellett helybenhagyatik s az iratok a megye alispánjának további eljárás végett kiadatnak.

Tyurcsity Péter tomásvázi gör. kel. lelkész jegyzőkönyvi panasza Jankov György ottani helyettesített községi bíró, Heingel Ferdinand helyettesített közs. esküdt és Topolovits Péter közs. adóvégrehajtó ellen. — Az antalfalvi szolgabíró a vádlottak ellen a panasz értelmében szigorú vizsgálat megejtésére 30 nap alatti jelentéstétel mellett utasított.

Dassinger János vizesdai lakos jegyzőkönyvi panasza Gesztessy József segédszolgabíró és a községi előjáróság ellen. — A panaszossal felvett jegyzőkönyv hiv. másolatban további eljárás és jelentéstétel végett a megye alispánjának kiadatnak.

Hesz György franczfeldi lakos felebbezése a megye alispánja által hozott másodfoku határozat ellen. — A felebbezett alispáni határozat helybenhagyatik s az iratok a megye alispánjának további eljárás végett kiadatnak.

Matyavin Lyubicza és Bukovalla Filakt idvori lakosoknak felebbezése az alispáni másodfoku határozat ellen. — A felebbezett másodfoku határozat feloldása mellett az elsőfoku szolgabírói határozat azon változással hagyatik helyben, hogy az I. ág nem 4, hanem 5 lélekkel és a II. ág szinte 5 lélekkel számítandó és hogy a kiházasított Lyubiczának kiházasítási illetmény ezen osztályból kifolyólag nem jár; miről a megye alispánja az iratok kiadása mellett további eljárás végett értesítettik.

Belügyminisiteriumnak 64898. számú leirata Kleiber Mária által Gyertyánffy Dénes perjamosi szolgabírói segéd ellen emelt panasz ügyében. — Belügyminisiteriumnak jelentés tételik, a panaszra vonatkozó iratok alispánnak további eljárás végett kiadatnak.

Belügyminisiteriumnak 18598. számú leirata a Nagy-Becskerek város és a kir. kincstári uradalom között fennforgó községi adó és haszonbéri leszámolások tárgyában. — A belügyminisiteri leirat hitelen másolatban a vonatkozó összes iratokkal Tallian Béla alispánunknak, mint küldöttségi elnöknek további eljárás végett kiadatni rendeltek.

Ittebei Kiss Miklós és Ellemér szerb-ittebei nagybirtokosoknak felfolyamodványa a megye közigazgatási bizottságnak folyó évi február hó 5-én 79/166. szám alatt hozott határozat ellen. — Az összes iratokkal belügyminisiteriumhoz felterjesztetni határoztatik.

gymügyi kimutatásokat. — Belügyminisiteriumhoz felterjesztetni határoztatik.

Egészségi ügy.
A megyei főorvos bemutatja 1883. évi márczius és április havakról szóló egészségügyi jelentését. — Tudomásul szolgál.

Hádkötelesek ügyei.
Almász Dávid bánlaki lakosnak hasonnevű fia nősülési ügye. — Birtok hiányában elutasítottik.
Pusits Lyubomir beodrai lakos nősülési kérvénye. — Elutasítottik, mert a nősülemények szaporításának szüksége igazolva nincsen.
Paszula Gavrila román-kécsai lakosnak György nevű fia nősülési ügye. — Birtok hiányában elutasítottik.
Cselekit Todor tiszahelyesi lakos Axentia nevű fia nősülési ügye. — Elutasítottik, mert birtoka 53 hold 146 □-ól, női személyek szaporításának szüksége fenn nem forog.
Kozárov Athanasz nagy-gáji lakosnak János nevű fia nősülési ügye. — Elutasítottik, mert még nem 18 éves.
Molbaski Emilian szerb-kereszturi lakosnak kérvénye, melyben testvére Molbaski Zsivoin részére kiveteles nősülési engedélyt kér. — Elutasítottik, mert birtoka 101 hold 431 négyez. öből áll, a női személyek szaporításának szüksége fenn nem forog.
Szimts Athanasie bánat-ujfalvi lakosnak Jentine nevű fia nősülési ügye. — Elutasítottik, mert birtoka 41 hold 158 négyez. öből áll, a nősülemények szaporításának szüksége fenn nem forog.
Bogsan Nikola román-szárceai lakos nősülési ügye. — Birtok teljes hiánya miatt elutasítottik.
Milttyev Jova nagy-kikindai lakos nősülési kérvénye. — Elutasítottik, mert 4 nősülemény van a házban, azok szaporításának szüksége fenn nem forog.

Grin Gyóka németi lakosnak Szvetozár nevű fia nősülési kérvénye. — A szabályszerűleg megkivántató birtok hiányában elutasítottik.
Vogel Márton jakubi lakosnak Pál nevű fia nősülési ügye. — Elutasítottik, mert még nem 18 éves.
Rusz Maxa deszki lakos kérvénye, melyben Ruzs Máté nevű unokája részére kiveteles nősülési engedélyt eszedezik. — Elutasítottik, mert birtoka 45 hold 1032 öből áll, a nősülemények szaporításának szüksége fenn nem forog.
Poroszkay Béla tiszti főügyésznek 451. számú jelentése, melyben a szegedi pénzügyigazgatóság által az ügyészi hivatal részéről feladott hivatalos levelek miatt kilátásba helyezett jövedéki kihágási eljárás beszüntetése iránti intézkedések megtételét kéri. — Pénzügyminisiter ur 6 nagyméltóságához felterjesztés intéztetni határozottatik.
Ittebei Kiss Ellemér megye közigazgatási bizottsági tag a jelen ülésen meg nem jelenvén, elmaradását be nem jelentette. — Igazolásra felhivatni határozottatik.
Főispán ur 6 méltósága a jövő havi ülés megtartási határmájával folyó év június hó 4-ik napját tüzte ki. — Tudomásul vétetik s valamenynyi közigazgatási bizottsági taggal közöltetni rendeltekik.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

Szerkesztői üzenet.
Schiller Lipót urnak. — A beküldött cikkét tárgyhalmaz miatt jövő száma mellett hagyunk.
Több a Csángó letelepítési ügyre vonatkozó leveleket kaptunk, azok közül egyet a szerkesztőséghez Iránvárol, egyet Radanzból az alispáni hivatalhoz, melyben a további pártolást kéri azon esetre, ha többen is bejönnek.

H I R D E T É S E K.

871. sz. kig. 1883. **Pályázat.** (160—32)

Krem József községi orvosnak lemondása, illetőleg új-pécsi községi orvossá történt megválasztása folytán a bogárosi községi orvosi állomás megüresedvén, annak törvényszabta választás útján Bogáros községhezánál leendő betöltésére a határidő folyó évi **junius** hó 23-ik napjának, délelőtti 9 órájára, tüzetik ki.

Ezen községi orvosi állomással 500 frt évi fizetés és a községi képviselő testület által megállapított látogatósi díj van összekötve.

Mi is oly felhívással tételik közhírré, hogy ezen községi orvosi állomásra pályázni szándékozók szabályszerűen felszerelt felyamodványaikat a választást megelőző napig a perjamosi szolgabírósnál benyujtsák.

Perjamoson, 1883. május 12-én.

Nikolits Bogdán,
szolgabíró.

Hirdetmény.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRALYI FELSÉGÉNEK
1882. évi július hó 2-áról kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a

X-ik M. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

két-nyolczadrészben a magy. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái segélyezésére alakított alap, két-nyolczadrészben a budapesti „Mária-intézet”, két-nyolczadrészben a „pesti szegény gyermekóráház-egyesület”, egy-nyolczadrészben a „fővárosi szeretetház” s végre egy-nyolczadrészben az Ujpesten építendő földmives-képző intézet javára fog fordítottani.

E sorsjáték összes, 5.331-ben megállapított nyeresiményei az alább következő jätékterv szerint

210.000 forint rugnak, és pedig:			
1 főnyeremény	70.000 frrtal	3nyer. egyenk. 5.000 frrtal	15.000 frrt.
1 „	20.000 „	8 „	1.000 „ 8.000 „
1 „	16 „	500 „	8.000 „
2 „ egyenk.	10.000 frrtal	80 „	100 „ 8.000 „
2 „	220 „	100 „	50 „ 11.000 „
5 %-os magy. papírjardéki	5000sor.-ny.,	10 „	50.000 „
			készpénzben.

A huzás visszavonhatatlanul 1883. évi június hó 12-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frrtal o. e. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet), hová a megrendelések — habár csak egyes sorsjegyekre is — a megfelelő összegnek postautalványnyal való beküldése mellett intézhetők; valamenynyi lottó-, sós- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyjáruló közegeknél.

Budapesten, 1883. ápril hó 15-én.

Magyar kir. lottóigazgatóság:
Freyseyn Adam,
m. k. p. ü. minisr. osztálytanácsos és lottóigazgató.
(Utánnyomat nem díjazatik.)

(145—54)

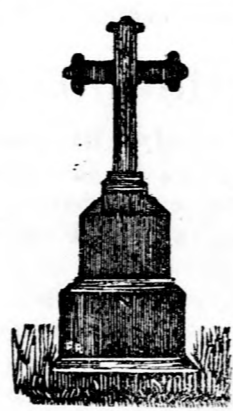
Pályázat. (154—32)

Az 1876. évi XIV. t. cz. értelmében szervezett s jelenleg üresedésben lévő magyar-czernyai községi szülészeti állomásnak választás útján leendő betöltésére határidőül e folyó évi **junius** hó 6-ik napjának, délelőtti 10 óra, Magyar-Czernya községe községhezánál kizözetvén, felhivatnak mindazon okleveles szülésznök, kik ezen állomásra pályázni kívánnak, hogy a fenti törvényezikk értelmében felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig hozzám benyujtsák.

Ezen állomással 80 frrt fizetés, egy szoba s fél konyhaból álló lakás s minden szülési esetről 50 kr. járandóság van biztosítva.

Kelt Zombolyán, 1883. évi május hó 10-én.

Belitska Béni,
szolgabíró.

Gazdag választéku raktár
sír - kövekben
mármor,
siléziai és mauthhausi maglaköböl
(Granit)

Tunner Alajosnál,

Nagy-Becskereken,
saját ház, meghosszabbított szerb templom
utca, 799/7. sz. (129-66)

A magyar-francia biztosító részvénytársaság

(8 millió forint részvénytökével aranyban)

nagy-becskerei főügynöksége

biztosít ez évben jégverés ellen igen olcsó díjtételekért és ad a feleknek egy

50% árelengedést a biztosítási díjakból.

Káreseknel a biztosított díj még akkor is teljesen kifizetetik, ha a piaci ár az illető buzamemnek a káreset idején olcsóbb lenne.

Aratás- és cseplőköltségek csakis tökéletes káreseknel számítatnak.

Szives biztosítási megbízásokat tűz, jég és szállítási veszélyek ellen, valamint az ember életére, elvállal a fennebbi főügynökség, képviselve

Messinger Jakab által Nagy-Becskereken.

Elvállalok továbbá közvetítéseket kölcsönökre **300 forinttól a legmagasabb összegig**, a mely kölcsön 4 1/2 % 5% kamat mellett tetszészerinti részletekben törleszhető. És minekutána azon kellemes helyzetben vagyok, az osztr.-magyar bitoralomnak legelső pénzintézeteivel személyesen közlekedhetni, ez oknál fogva illetén megbízásokat a leggyorsabban teljesíthetem.

(137—65)

Hirdetmény. (163—32)

Alóliirt Nagy-Becskerek és környéke mélyen tisztelt közönségének becses tudomására adni bátorokodik, miszerint boldogult férje itthelyi czukrászdáját az eddigi

Póti Benjamin

czég alatt változatlanul tovább vezetendi, és kéri boldogult férje irányában nyilvánított megtisztelő bizalmat most már személyére átruházni, ki ezen bizalomnak gyors és pontos szolgálat által mindenkor lelkiismeretesen megfelelni iparkodand.

Tisztelettel

Póti Mária,
kinél egy jó nevelésű fiu mint **tanuló** felfogadtatik.

Cseplőgépek.

A legkedveltebb gözcséplőkészleteket a m. állami gyárból, valamint a legkittünőbb járgányos cseplőgépeket, hordozható hűtőszekrények, szénagyűjtők stb. mezőgazdasági gépeket készletben tart

Solymos Manó,

gépraktárijában
(155—10.5) Temesvár, Józsefvaros, a Hunyadihid közelében.

Kutvállalat: **Kahl és társa, Krondorf.**

KRONDORFI
Savanyu-Kút
STEFANIA
Koronaherczegnő
forrás.
Triezt 1882
arany érem.

Szénsavgazdag, természetes, langyos asztali víz; jónak tapasztaltatott a legöszervek, a gyomor és a hólyag bántalmaknál. (188—187)

Főraktár Nagy-Kikindán Nack Ede és Ujvidéken Kleintsek József uraknál.

Magyar vörös-kereszt-egylet sorsjegyek.

Évenkint 3 sorsolás.

Évenkint 3 sorsolás.

Legközelebbi huzás f. évi július 1-én.

Ezen huzásban főnyeremény **50.000 forint.** Továbbá 1 nyeremény à 5000 frrt, 4 nyeremény à 1000 frrt, 10 nyeremény à 500 frrt, 25 nyeremény à 100 frrt, 30 nyeremény à 50 frrt, 52 nyeremény à 25 frrt.

A nyeremény sorsoláson kívül törlesztési sorsolás is történik; minden a törlesztési sorsolásban a legkisebb nyereménnyel hozott sorsjegy tovább játszik a főnyereményre.

Ezen sorsjegyek a napi árfolyam szerint

kaphatók a

Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletében

Budapest, Dorottya-utca 1. sz.,

valamint minden bank- és váltóháznál az országban. (169—5.1)

T

Pletz
Egész

A

Melléklet a „Torontál“ 1883. évi 22-ik számához.

297. sz. kig. 1883.

(162-4.2)

Arverési hirdetmény.

Alulírott községeljárásaga ezennel közhírré teszi, hogy a jozefovai község tulajdonát képező kisebb királyi haszonvételek, jelesen Italmers-i jog (Regale) és a tiszai halászat jog e folyó évi **junius** hó 28-án, délelőtti 10 órakor, a község tanácstermében tartandó nyilvános árverésen 1884. évi január hó 1-től 1886. évi december hó végeig, azaz három évi időtartamra a legtöbbet ígérőknek kiadtni fog.

Minek folytán felszólíttatnak az árverezni szándékozók, hogy az említett napon megjelenjenek, esetleg zárt ajánlataikat 20% ovadékkal ellátva, junius hó 27-ig alulírott községeljárásának nyújtsák be.

Az árverési feltételek mindenkor az árverés napjáig Jozefova községházának tanácstermében megtekinthetők. Jozefova, 1883. évi május hó 10-én.

Opreán Aurél,
jegyző.

Szodity Délykó,
bíró.

1257. sz. 1883.

(166-3.1)

Arverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Szedginer Dampfmühle & Wasserleitung von Bernat Back Sohne“ végrehajtható, gr. Roggendorf Robert végrehajtást szenvedő elleni 12.000 frt tökékövetelés és jár. iranti végrehajtási ügyében az ezen kir. törvényszék területén lévő, Roggendorf községben fekvő, a Roggendorf 89. sz. tjkvben A. I. IV. alatti birtoktestek, beruházások és tartozékokból álló 626.232 frt 49 krtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi **július** hó 19-ik napján, délelőtti 10 órakor, a n.-becskereki kir. tszék tkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 5%-át, vagyis 31.311 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt a nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1883. évi febr. 28-án tartott ülésében.

„Russanda“ iszapfürdő Mellenczén

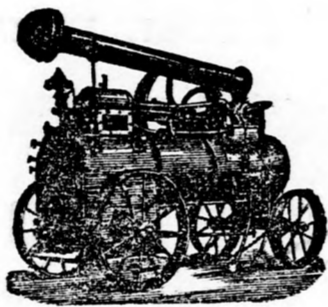
(Torontálmegyében.)

A fürdőevad, mint közönségesen, május hó 15-től szeptember hó közepéig tart.

Kóralakok, melyek ellen a Russanda iszapfürdő kedvező eredménnyel használtatott: Görvélykor (scrophulose)-Rheoma, idült sebek, különösen olyanok, melyek csontgyulladásnál és csontszuvasodásnál mutatkoznak. Megkeményes dések. Daganatok az egyes tagokon, mint előre ment gyulladások következményei. Dagadt izületek, kifeszített inak, ezek folytán összezsugorodott s megmerevedett kezek, lábak stb. Börbetegségek; de különösen ajánlatik vérszegénység, nőknél a rendetlen és mértéken felüli vérvesztesség stb. ellen.

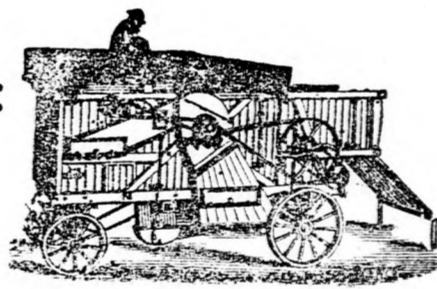
Fürdőben vendéglő, szépen butorozott szobák, kert és naponkint zene. Távirda és posta állomás.

Közelebbi felvilágosítást a legnagyobb készséggel ad a tulajdonosnő **Klaits Anna Mellenczén**, kihez mindennemű kérdézőkódések intézendők. (150-6.4)

Kellner Ferencz

valamennyi gazdasági gépek, különösen:
gőzcséplőgépek, járgányok, trieurök,
rosták stb.

GYÁRI RAKTÁRA

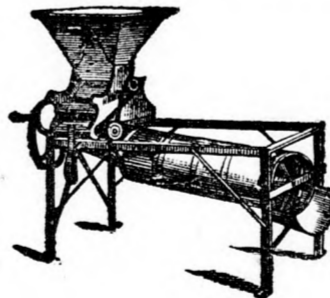
a t. gazdaközönségnek legmelegebben ajánlatik.

A jótállási kötelezettség, minden gép kitünő s tartós szerkezeteert s kiváló munkaképességeert szivesen elvállaltatik. Eladás gyári árak és könnyű fizetési feltételek mellett.

GÉPRAKTÁR:

temesvári ut

Nagy-Becskereken.

ÜZLETHELYISÉG:

„Az arany vakaróhoz“,
Hunyady- (fő-) utca
Nagy-Becskereken.

(168-12.1)

téneti novelláiban egy... került. Nem egy életre való dáránál találtam regényeket, melyeknek előlapján ez állott: „Aus der Bibliothek des IV-ten Uhlanen-Regiments“. Néhány ilyen kötet a svadronyos kapitányának három négy forintjába, a férjnek pedig olykor családi boldogságába került.

A kaszinót rendszeren fősvények kezdeményezték, hogy olcsón olvashassanak, de prédák segítettek a felvirágzás niveaujára, a kik ott azután vagyonukat elkártyázták.

Kártya nélkül Magyarországon egyetlen kaszinó se tudott volna fennállani. A magyar ember mindig inkább bizott szerencséjében, mint munkásságában.

tattak, a mind mellett az ember testi, lelki erejét, ruganyosságát és nyugalmat megőrizheti.

Korán keltek és korán feküdtek. A biblia néhány zsoltárjának eléneklésével aludtak el, korán reggel zsolotárjának eléneklésével aludtak, télen pedig fél negligében a kemenchéhez támaszkodva, szívták ki pipadohányukat.

Ha megharagudtak, kiabáltak, de haragjuk nem zavarta meg benső nyugalmaikat.

Ünnepeken eljártak az egyházba és gúnyosan mosolyogtak meg azokat, a kik a halhatatlanságban kételkedtek.

A gazda nagyon csak akkor haragudott, ha az éretlen gyümölcsöt vagy dinnyét is leszárgatták.

Szerették az Istent, a természetet meg a szép asszonyokat; az elsőhez gyakran imádkoztak, a másodikban örömmel időztek, az asszonyokkal szivesen társalogtak. A két el-sőt mindenkor feltalálták a nélkül, hogy keresniök kellett volna; az asszonyokat csak keresniök kellett, hogy feltalálhassák.

A mi kezökbe került, jobbra minden könyvet átolvastak. Szerették mondogatni: „A

Ilyenkor legörömestebb enyeregtek az asszonyokkal.

Eszmekörökön kívül estek a nagyszerű paloták, vasutak, gőzhajók, muzeumok, mauzoleumok, Patti, Sarah Bernhardt, Zarzetky és Sztupa Gyuri, és még is boldogok voltak, meghaltak a nélkül, hogy Párist, Nápolyt, Velenczét és Konstantinápolyt látták volna. Az inhalációról mit sem tudtak, az exhalációt utolsó percükben ismerték meg. Nyugodjanak békességben. (Vége köv.)